

Warszawa, 24 marca 2020 r.

DWST-WSST.053.2.2020.AJ

Pan
Marcin Stiburski

Szanowny Panie,

odpowiadając na petycję z dnia 5 marca br. w sprawie zwiększenia subwencji oświatowej dla uczniów będących w edukacji domowej, jednocześnie korzystających ze stacjonarnych szkół dziennych, które nie pobierają czesnego uprzejmie informuję.

Co do zasady, obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny/nauki jest realizowany w szkole/placówce. Może być jednak realizowany poprzez nauczanie indywidualne przeznaczone dla dzieci z orzeczeniami, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do odpowiednio przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub szkoły¹ lub w trybie indywidualnego toku nauki². Obowiązek wychowania przedszkolnego, obowiązek szkolny/nauki może być też spełniany poza przedszkolem/szkołą w formie tzw. nauczania domowego na podstawie wydanego zezwolenia³.

Dziecko realizujące obowiązek szkolny/nauki poza szkołą jest przyjęte do wybranej szkoły w oparciu o powszechnie obowiązujące przepisy dotyczące przyjmowania uczniów do szkół. Tym samym, staje się uczniem szkoły, do której zostało przyjęte i jest zapisane w księdze uczniów.

Istotą tzw. „edukacji domowej” jest szczególna relacja zachodząca pomiędzy rodzicami a dziećmi. Szkoła w takim przypadku ma i musi mieć (zgodnie z ustawą) jedynie charakter organizujący i wspierający proces kształcenia. Zgodnie z przepisami prawa w tym zakresie uczeń realizujący obowiązek szkolny/nauki poza szkołą oraz rodzice takiego ucznia mają prawo

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz.U. z 2017 r., poz. 1616).

² § 2 ust. 1-2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz.U. z 2017 r., Nr 3, poz. 1569).

³ Art. 37 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r., poz. 1148, z późn. zm.).

do korzystania ze wsparcia szkoły, której dyrektor wydał zezwolenie⁴. Rodzic decydując na taką formę kształcenia dziecka rezygnuje z instytucjonalnej, stacjonarnej formy kształcenia i tym samym przejmuje pełną odpowiedzialność za edukację dziecka. Stąd też, w przepisach oświatowych nie istnieje pojęcie "szkoły edukacji domowej". Rodzic dziecka może wystąpić do dyrektora każdej szkoły (przedszkola, szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej, publicznej lub niepublicznej), do której dziecko zostało przyjęte, na terenie województwa, w którym dziecko mieszka, z wnioskiem o pozwolenie na realizację obowiązku wychowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego/nauki poza szkołą.

Na wniosek rodziców dyrektor odpowiednio publicznego lub niepublicznego przedszkola, szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej, do której dziecko zostało przyjęte, może zezwolić, w drodze decyzji, na spełnianie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego poza przedszkolem bądź obowiązku szkolnego/nauki poza szkołą. Zezwolenie to może być wydane przed rozpoczęciem roku szkolnego lub w trakcie jego trwania, jeżeli przedszkole, szkoła podstawowa lub szkoła ponadpodstawowa, do której dziecko zostało przyjęte, znajduje się na terenie województwa, w którym zamieszkuje dziecko. Do wniosku należy dołączyć wymaganą przepisami dokumentację, tj.:

- opinię publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej;
- oświadczenie rodziców o zapewnieniu dziecku warunków umożliwiających realizację podstawy programowej obowiązującej na danym etapie edukacyjnym;
- zobowiązanie rodziców do przystępowania w każdym roku szkolnym przez dziecko spełniające obowiązek szkolny/nauki poza szkołą do rocznych egzaminów klasyfikacyjnych⁵.

Cofnięcie zezwolenia na realizację obowiązku szkolnego/nauki poza szkołą następuje na wniosek rodziców lub jeżeli uczeń z przyczyn nieusprawiedliwionych nie przystąpił do rocznych egzaminów klasyfikacyjnych bądź nie zdał rocznych egzaminów klasyfikacyjnych oraz w razie wydania zezwolenia z naruszeniem prawa⁶.

Roczna i końcowa klasyfikacja ucznia spełniającego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą odbywa się zgodnie z przepisami rozdziału 3a ustawy o systemie oświaty (ocenie, klasyfikowanie i promowanie uczniów w szkołach publicznych)⁷.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że podstawowym zadaniem algorytmu podziału subwencji jest uwzględnienie przy alokacji środków pomiędzy poszczególne jednostki samorządu terytorialnego zróżnicowania kosztów realizacji poszczególnych zadań oświatowych.

⁴ Art. 37 ust. 7 cyt. ustawy – Prawo oświatowe.

⁵ Art. 37 ust. 1-2 ustawy – Prawo oświatowe.

⁶ Art. 37 ust. 8 cyt. ustawy – Prawo oświatowe.

⁷ Art. 37 ust. 6 cyt. ustawy – Prawo oświatowe.

Należy zwrócić uwagę, że przedmiotowe rozporządzenie nie służy do określenia zasad organizacji edukacji domowej a ma na celu określenie zasad podziału subwencji oświatowej między jednostki samorządu terytorialnego z uwzględnieniem m.in. kosztów realizacji zadań oświatowych. Algorytm podziału subwencji jest narzędziem wtórnym wobec ww. przepisów oświatowych, które to stanowią podstawę prawną funkcjonowania edukacji domowej. Określenie wartości wag i wskaźników w algorytmie podziału subwencji jest w pewnym zakresie czynnością techniczną polegającą na dostosowaniu poziomu finansowania do kosztów kształcenia wynikających z przepisów prawa.

Koszty edukacji domowej zależą od typu i rodzaju szkoły w której są organizowane oraz od rodzaju zajęć organizowanych przez szkoły na rzecz uczniów w edukacji domowej, a także od sposobu organizowania egzaminów klasyfikacyjnych dla tej grupy uczniów. Poziom zróżnicowania kosztów może się znacząco różnić w zależności od ww. czynników. Dla przykładu szkoły stacjonarne z tytułu kształcenia uczniów w edukacji domowej ponoszą niewielkie koszty, gdyż uczniowie w edukacji domowej mogą korzystać z dodatkowych zajęć, które regularnie odbywają się dla uczniów kształcących się w formie stacjonarnej. Należy zaznaczyć, że zadania wobec uczniów w edukacji domowej są daleko mniej kosztowne, niż zapewnienie edukacji uczniom, którzy uczęszczają do szkoły. Dlatego też zasadne było urealnienie poziomu środków naliczanych w związku z kosztami realizacji kształcenia uczniów w edukacji domowej.

Z poważaniem

Marcin Nowak
Zastępca Dyrektora
Departament Współpracy z Samorządem
Terytorialnym
/ – podpisany cyfrowo/